

LEDARE

Håkan Ericsson (s)

politisk chefredaktör

Gotlands Folkblad

0498-20 24 15

epost

Eva Bofride (c)

politisk chefredaktör

Gotlänningen

0498-20 24 08

epost

Mats Linder (m)

politisk chefredaktör

Gotlands Allehanda

0498-20 25 53

epost

Kan vuxenvärldens uppförande mot barnen godkännas?

Av Gotlands Tidningar Hanna Nyman. Publicerad 2007-11-10

Jag har nyligen läst "Skammens boning" av Doris Dahlin. En skildring av fattigdom och ensamhet, inte alls särskilt långt tillbaka i tiden. I Dahlins hem fanns det med dåvarande, och förmodligen också nuvarande, värderingar en hel del som kunde få omgivningen att titta snett.

Familjen var fattig och till livets nödtröft fick man knappt ihop. Rejäl frukost var det inte tal om, möjligtvis söta kakor från bjudningar modern arbetat på.

Dahlin lärde sig tidigt att le med stängd mun, för att inte visa sina trasiga tänder. Att med utsökt pedanteri vårda sina kläder, det fanns nämligen inga som helst pengar till nya.

I skammens boning

Fadern var gravt alkoholiserad, vilket var ytterligare en källa till skam. Det innebar också att Dahlin aldrig eller ytterst sällan kunde ta hem kamrater för att leka. Det sjuka skulle gömmas undan. I skammens boning.

Så här lever många barn i Sverige idag. Trots att vi lever i ett välfärdssamhälle finns uppenbarligen inga garantier för att alla barn får en fin barndom.

Hur ett barn hanterar svåra hemförhållanden varierar från individ till individ. Doris Dahlin vände sin smärta inåt, var ett duktigt barn i andras ögon, men led i det tysta. Andra barn vänder sin smärta och besvikelse utåt, blir kanske våldsamma, överaktiva eller på annat sätt mer krävande. Det är upp till vuxenvärlden att bemöta den smärtan, de signalerna.

De tysta barnen kan vara svårare att nå, medan de utagerande barnen ofta har ett tydligt budskap, till vuxenvärlden att tolka. Dessvärre missbedömer vi vuxna ibland situationen. Tror att det bara handlar om trots, att en tillrättavisning är nog. Vissa vuxna vill gå längre än andra i detta, och straffa de barn som av olika anledningar är stökiga.

Ordning och uppförande

Det som ligger närmast till hands är det omdöme i ordning och uppförande, som främst folkpartiet så gärna vill slå barn och föräldrar i huvudet med. Vad ger det för signaler till de barn som har det svårt, i skolan eller i sin hemmiljö? Att smärta och misär bestraffas, att ingen förståelse alls finns att få?

Vi biter oss själva i svansen om vi hanterar det uppväxande släktet på det här viset. De enda som gynnas är de barn som mår bra, som har ordnade hemförhållanden. För dem blir ett gott omdöme en fjäder i hatten. De barn som av en eller annan anledning har problem hemma, eller inte trivs i skolan, för dem blir det en signal från vuxenvärlden att "ta sig i kragen och sluta gnälla".

Hur kan vuxenvärlden begära att ett litet barn skall upprätthålla fasaden i skolan och bete sig "ordentligt" om pappa slår mamma, om någon förgriper sig på en eller om pengar och mat ständigt är en bristvara, medan alkoholen flödar? Sådana hemförhållanden kan sätta vem som helst ur spel, barn som vuxen.

Vuxenvärldens uppförande

Om vi vuxna bemöter barn, som genom sitt uppförande vädjar om hjälp med att underkänna deras personlighet, då vet jag inte var vi har hamnat. Ett är i alla fall säkert: när vi nu hamnat där är det snarare vuxenvärldens uppförande som skall underkännas.

Alla barn som far illa är inte skötsamma som Doris Dahlin var, som istället vände smärtan inåt, för att senare i livet tvingas konfrontera tidigare upplevelser. Vårt samhälle måste kunna bemöta barn, oavsett hur de kommunicerar sina behov. Om inte, brister vi sannerligen i vårt vuxenansvar.